

LUẬN THÀNH THẬT

QUYỂN 9

Phẩm 117: MƯỜI ĐẠO THIỆN

Mười nghiệp đạo thiện: Đó là lìa sát sinh cho đến chánh kiến. Mười điều này đều thuộc về luật nghi giới. Một khi được thâm nhiếp vào luật nghi thiên vô sắc thì cũng một lúc được xa lìa, gọi là nghiệp đạo thiện, tức là vô tác.

Hỏi: Các thứ phước khác như kính lễ, bố thí là nghiệp đạo thiện, tại sao chỉ nói xa lìa là nghiệp đạo thiện?

Đáp: Vì xa lìa là hơn hết. Mười loại này đối với bố thí... là hơn hết. Vì sao? Vì bố thí... được phước báo không bằng trì giới. Như người chỉ thọ mười tuổi, nhờ xa lìa giết hại mà mạng sống tăng lên. Lại, mười nghiệp bất thiện là tội thật nên xa lìa được gọi là phước thật. Ba loại nghiệp thiện sau là nguồn gốc của các thiện. Vì thế các thiện như bố thí v.v... đều thuộc về nghiệp đạo. Lại nghiệp này lìa được các thứ roi, gậy v.v... Trước sau hợp lại mà nói, tất cả các thiện đều thuộc vào trong ấy.

Phẩm 118: QUÁ HOẠN (Lỗi Lầm)

Hỏi: Nghiệp bất thiện có những lỗi lầm gì?

Đáp: Vì nghiệp bất thiện nên bị chịu khổ nơi địa ngục. Như trong kinh dạy: “Do giết hại nên rơi vào địa ngục. Nếu sinh trong loài người thì chịu quả báo chết yểu”. Như thế cho đến tà kiến. Lại vì do nhân duyên của nghiệp bất thiện nên chịu khổ đau lâu dài nơi địa ngục A-tỳ, trải qua vô lượng năm mà mạng sống vẫn không dứt. Chúng sinh có tất cả các điều xấu ác hủy hoại làm suy tổn đều do bất thiện. Lại chưa từng thấy nghiệp bất thiện có được lợi ích lớn. Như người hàng thịt, thợ săn, hoàn toàn không nhờ vào nghiệp ấy mà được tôn quý Ý của ông bảo: Do nhân duyên diệt giặc mà được giàu sang. Việc này trong phẩm ba nghiệp ở trước đã trình bày. Lại, người làm việc bất thiện, phần mình bị quả trách và bị đau khổ, lại khiến người khác tạo nên các việc bất thiện gọi là hung bạo. Vì thế cần phải xa lìa nghiệp bất thiện ấy. Trong kinh dạy: “Giết hại có năm lỗi: Không được người tin, bị mang tiếng ác, xa thiện gần ác, khi chết sinh hồi hận, sau đọa vào đường xấu ác”. Lại nhân duyên của giết hại là vui ít khổ nhiều. Làm việc bất thiện thì tâm người bị cấu uế, chứa nhóm lâu đời khó mà sửa đổi. Lại, người làm việc bất thiện, từ tối vào tối, trôi lăn trong ba đường dữ, mãi mãi không ra khỏi. Người làm việc xấu ác, uống phí một đời người như vào núi Tuyết tìm thuốc mà lấy phải cỏ độc, thật là si mê. Như vậy, do mười đạo thiện mới được làm thân người, nhưng không làm thiện còn là tổn thất lớn, huống gì tạo nghiệp bất thiện. Người làm việc bất thiện tuy tự thương thân mình mà thật ra chẳng phải yêu mình. Tuy tự bảo vệ thân nhưng thật ra không bảo vệ thân mình. Vì sinh khởi các nhân duyên của nghiệp tự nào hại mình. Người này đối xử với thân như đối với kẻ thù, tự làm khổ mình. Nếu làm việc bất thiện thì tự mình tạo oán đối cho thân hưởng gì đối kẻ khác. Lại làm việc bất thiện, hiện tại tuy không hiện bày quả báo nhưng đã mắc phải. Vì thế tuy ít, cũng không thể không tin. Như độc tuy ít nhưng có thể hại người. Như nợ tuy ít nhưng dần dần sinh lời lãi. Lại làm ác đối với người, người thường không quên. Do đấy gây nghiệp tuy lâu xa cũng không thể không tin. Người làm việc bất thiện thì gọi là mất an vui. Vì làm việc bất thiện mất đi quả vui của hàng Trời, người. Không thích điều an vui là người rất ngu. Người làm việc bất thiện bị khổ dữ dội, thật đáng thương xót. Hiện tại tâm nhận chịu các khổ như hồi hận, sau này thì bị khổ trong đường ác. Lại quả báo của nghiệp bất thiện dù bay lên hư không, lặn

chìm dưới biển cũng không nơi nào thoát khỏi, như mảnh kim loại bay theo Phật. Lại tất cả nghiệp bất thiện đều do si mê mà sinh. Vì thế người có trí không nên thuận theo. Trong kinh dạy: “Buông lung như kẻ oán, thường hủy hoại pháp thiện, do đó không nên theo”. Chư Phật, Bồ-tát, các vị (A-la-hán) Hiền Thánh ứng chân, Thần tiên đạt năm thông, cùng những người hiểu rõ tội phước không ai là không chê trách việc bất thiện, do vậy không nên gây tạo. Lại hiện tại thấy người tâm ác, bùng phát dữ dội thì ý chí mờ loạn, buồn phiền, đau khổ, sắc mặt thay đổi khác, người chẳng thích nhìn. Hướng gì là sinh khởi nghiệp của thân miệng. Vì các duyên này nên biết nghiệp bất thiện có vô lượng tội lỗi.
